

Řeka Sázava se díky dobrovolníkům opět zbavila tun odpadků

Kolem tisícovky dobrovolníků a méně odpadků – takový je výsledek desátého ročníku tradičního jarního úklidu řeky Sázavy známého pod názvem Čistá řeka Sázava. Podruhé v historii projektu se uklízelo od pramene až do Pikovic, tedy přes 200 kilometrů. Organizaci nejdelšího, bezmála devadesátikilometrového, úseku z Kácova do Pikovic si opět vzala za své společnost Posázaví o.p.s. Dobrovolníci zde od 10. do 12. dubna nasbírali podle předběžných výsledků téměř 18 tun odpadků, to je o deset tun méně než loni. Množství sesbíraného odpadu je srovnatelné s rokem 2008, v následujících letech ho pak kvůli povodním přibýlo.

„Podle prvních zpráv z jednotlivých úseků je letos odpadků výrazně méně. Doufáme, že je to způsobeno tím, že se odpad pomalu vysbírává, i když samozřejmě černé skládky

se našly i nyní, nejsou ale nové, jen jsme je teprve teď objevili, historicky tu leží velmi dlouho,“ řekl ředitel společnosti Posázaví o.p.s. Václav Pošmurný. Kvůli podobným nálezům bude podle něj co sbírat i v následujících letech. Takže další ročník Čisté řeky Sázavy se uskuteční od 8. do 10. dubna 2016. Václav Pošmurný poděkoval všem, kteří přišli řeku uklízet, i těm, kteří projekt podpořili finančně či materiálně. „Sponzorů, kteří se na akci podílejí, je mnoho – od maminek, které doma pečou buchty, až po firmy, které zajišťují servis – odvážejí nasbírané odpadky, půjčují lodě nebo vaří pro dobrovolníky,“ dodal.

Podesáté přijel řeku Sázavu uklízet i Martin Moravec. „Říkal jsem si tehdy, že je super, že někdo v Čechách dělá takovou akci, protože v té době to bylo velice unikátní. Dneska se díky Čisté řece Sázavě dělá spousta podobných akcí. Za těch deset let mi to dalo strašně moc zážitků, radost z toho, že se nám daří

řeku čistit, že se nám daří držet pohromadě tuto skvělou partu, inspirovat i další organizátory. Vím o několika lidech, kteří s námi začínali na Sázavě a dneska čistí Berounku nebo letos prvně i řeku Kamenici v severních Čechách,“ uvedl Martin Moravec. Velký dík za to podle něj patří Báře Čmelíkové, která to tehdy vymyslela. „Ve své době dokázala kolem sebe shromáždit lidi, kteří dokážou na řece zakřičet, zvednout těžké věci. Ale nebýt jí, tak tady asi dneska nikdo nestojíme. Takže jí patří dík za to, že vyhecovala v době, kdy působilo jako naprosto naivní představa, že by se něco takového mohlo ujmout, tuto akci a začala ji prakticky z nuly budovat,“ řekl Martin Moravec.

S nápadem uklidit řeku Sázavu přišla Barbora Čmelíková v době po povodni, kdy byly břehy plné nepořádku. Ruku k dílu přiložila i letos. Mile ji překvapilo, že odpadků ubývá. „Sázava je čistá, protože sbíráme už jen drobtinky. Říkám si, jestli je to tím, že se uklízí

pravidelně, nebo tím, že nešla velká voda," řekla. Vůbec si prý nedokázala představit, že se bude řeka čistit ještě za deset let. „Po prvním ročníku jsem si myslela, že už to v životě nikdy neuskutečním a že na to nemám

síly. Kdyby nebylo aktivity lidí, kteří to chtěli opakovat, tak bych do toho nešla, protože to byla strašná dřina a je to furt," přiznala. Moc ji proto těší, že se díky společnosti Posázaví o.p.s. projekt podařilo udržet. A je ráda, že neubývá ani lidí ochotných pomoci. Podařilo se podle ní splnit i další cíl projektu – pozitivně ovlivnit veřejnost, chataře, rybáře, vodáky a další lidi, kteří se pohybují kolem vody. Dobrovolníci, kteří pomáhají řeku uklízet, jsou podle ní skvělí. „Jdou do toho opravdu srdcem a je vidět, že jsme na stejné lodi," dodala. Budoucnost projektu si sice neumí představit, ale věří, že neskončí. „Ta akce by neměla umřít tím, že si řekneme, že je čisto. Řeka

je čistá dnes, ale za týden přijde velká voda a všechno bude jinak," upozornila Barbora Čmelíková.

Partnerkou projektu je zpěvačka Aneta Langerová, která se každoročně zapojuje i do samotného úklidu. Na podporu Čisté řeky Sázavy uspořádá 22. května koncert v Hotelu Týnec v Týnci nad Sázavou. Každý, kdo si na její týnecký koncert koupí vstupenku za 250 korun, zároveň přispěje na projekt Čistá řeka Sázava.

Partnery projektu jsou Povodí Vltavy, státní podnik a společnost Bisport s.r.o., mediálním partnerem Rádio Blaník.

Projekt inspiroval další skupiny obyvatel. Dobrovolníci letos uklidili například Benešovský, Štěpánovský nebo Jevanský potok.

jt

Festival Mezi řekami připomněl význam regionální literatury

Regionální literatuře Posázaví a Povltaví byl věnován seminář, který se uskutečnil 24. dubna v Benešově. Do auly zdejšího gymnázia přilákal téměř stovku lidí. Hovořilo se na něm mimo jiné o regionální literatuře jako důležitém zdroji vědeckých a historických studií nebo o regionální historii v kontextu celospolečenských událostí.

Seminář byl součástí festivalu Mezi řekami, který pořádá stejnojmenné sdružení ve spolupráci s městy, obcemi a dalšími partnery. Letos je věnován spisovateli Janu Morávkovi, který Posázaví a jeho rázovité obyvatele přiblížil široké veřejnosti.

Festival začal v dubnu a potrvá do září. Podrobný program a další informace jsou na www.mezirekami.cz.

Od května zdarma běžecké tréninky (výběhy) v Konopišti

Pořadatelé BENEŠOVSKÉHO BĚŽECKÉHO FESTIVALU navázali spolupráci s trenérkou a propagátorkou běhání Vandou Kadeřábkovou Březinovou. Vanda byla po několika let jednou z trenérů pražského PIM klubu (dnes

Run Czech), pravidelně vedla jednu z jeho skupin na pražském Vítkově. Je trenérkou atletiky. Mnozí ji znají nejen jako aktivní běžkyni na všech tratích od sprintu po maraton, ale i jako autorku mnoha článků z časopisu Run i z běžeckých serverů. Na svém kontě má řadu ocenění.

Vanda povede tréninky ve středu od května do června, pak ještě v září. Budou zaměřené více na běžeckou techniku a speciální běžecká a odrazová cvičení a v neposlední řadě i na důležitá kompenzační cvičení. V těchto typech tréninku obvykle nepoběžíme nijak daleko ani příliš rychle, mohou zde proto běžet společně běžci i běžkyně pomalejší

i rychlíci, začátečníci i pokročilejší. Nikomu neutečeme!

Středeční tréninky budou začínat u vstupu za branou do parku Konopiště u silnice na Prahu a Č. Budějovice) v 19 hodin (13. 5. trénink nebude). Věříme, že nová trenérská posila velmi dobře doplní tým běžců, kteří vedou zájemce o běhání. Tréninky jsou pro účastníky ZDARMA.

Pro všechny účastníky veřejných tréninků-výběhů, které jsou vedeny naším týmem běžců, je připravena soutěž o cenu.

Luděk Procházka

Strategie regionu Posázaví: důraz na sociální začleňování a mezigenerační soužití

Sociální začleňování, mezigenerační soužití, vzdělávání nebo agroturistika – to jsou některé z priorit rozvoje regionu Posázaví do roku 2020. Jsou zahrnuty v připravované Strategii komunitně vedeného místního rozvoje, která bude důležitým podkladem pro získání finančních prostředků na realizaci projektů v regionu. Podle předběžných informací by do Posázaví mělo v období 2014–2020 přijít dohromady kolem 186 milionů korun z Integrovaného regionálního operačního programu, Programu rozvoje venkova a Operačního programu Zaměstnanost. První výzvy k podání žádostí o dotace by měly být vypsané na začátku roku 2016. Žadatelé by už proto měli začít s přípravou projektů.

„Výkonný výbor Místní akční skupiny (MAS) Posázaví ve spolupráci s Kontrolním výborem a Výběrovou komisí pracují na specifikaci cílů rozvoje regionu. Snažíme se určit směr toku financí tak, aby odpovídal mezigeneračním potřebám obyvatel regionu. Daleko větší tlak a vazba jsou na sociální inkluzi, odpadl spolkový i zájmový život, prostor se hodně otevírá sociálnímu podnikání a začleňování znevýhodněných nebo sociálně vyloučených skupin osob,“ řekl předseda

Výkonného výboru Miroslav Němec.

Nyní se podle něj specifikují oblasti podpory, takzvané fiche. „Mělo by jich být devět a v tuto chvíli se připravují alokace peněz a preferenční kritéria pro každou z nich. Od souhlasit je musí ještě Programový výbor MAS,“ konstatoval Miroslav Němec. Výkonný výbor si ke spolupráci přizval Kontrolní výbor a Výběrovou komisi, a to kvůli jejich zkušenostem s výběrem projektů v minulém programovacím období. „Je to hodně důležité zejména pro zacílení jednotlivých fichí na konkrétní skupinu lidí,“ zdůvodnil Miroslav Němec. Zůstane se také u osvědčeného principu výběru projektů – žadatelé je budou muset veřejně obhájit před Výběrovou komisí, čemuž bude opět předcházet výjezd komisařů na plánovaná místa realizace projektů.

Ověřenou metodu výběru projektů k financování podporuje i členka Výkonného výboru Lucie Onderčaninová. „Snažíme se vyjít ze zkušeností minulých let. Snažíme se podchytnout a odstranit případné otazníky, které se v minulosti vyskytly, aby to žadatelé měli co nejjednodušší, aby výběr měl co nejméně

slabých míst a byl co nejtransparentnější,“ řekla. Navrhované fiche podle ní ale obsahují nová témata a podporují jiné oblasti než dosud.

Výkonný výbor navrhl vytvořit následující fiche: Bezpečná cesta nejen do školy, Vzdělávání, Rodinná komunitní centra, Sociální komunitní centra, Sociální podnikání, Sociální a komunitní služby v komunitě, Sociální podnikání, Agroturistika a podpora místních výrobců a Lesy, voda, rekreace. Podle předběžných návrhů by na ně z Integrovaného regionálního operačního programu mělo jít 106 083 000 Kč, z Programu rozvoje venkova 50 314 000 Kč a z Operačního programu Zaměstnanost do 30 milionů Kč.

V letech 2007–2013 výrazně pomáhal k naplnění strategie rozvoje regionu Posázaví Strategický plán LEADER, financovaný z evropských peněz. MAS Posázaví, která ho administrovala, z něj rozdělila mezi žadatele kolem 90 milionů korun. Byla za ně postavena nová hřiště, opraveny kapličky a hasičské zbrojnice, vybudována vesnická muzea nebo naučné stezky.

jt

Není Šternberk jako Šternberk (Český)

Obcí se stejným názvem jsou po republice stovky, ale dva hradů se stejným jménem, které by měly jednoho zakladatele, a tedy i společnou nejstarší historii, u nás najdete pouze ve Šternberku a v Českém Šternberku. Přestože jsou od sebe vzdáleny 250 km, najde se nemálo návštěvníků, kteří si tyto památky pletou. Správy obou hradů se proto rozhodly začít novou sezónu společně a připomenout svým návštěvníkům, že není Šternberk jako Český Šternberk.

Počátek tohoto zmatení je již v polovině 13. století, kdy Zdeslav z rodu Divišovců založil nejprve hrad na ostrohu nad řekou Sázavou a o několik let později vystavěl další na úpatí Nížkého Jeseníku. Oba pojmenoval stejně

Sternberg, počestně Šternberk. V němčině, která byla tehdy módním jazykem, značí „Stern“ hvězdu, kterou měl Zdeslav v erbu, a „Berg“ horu či kopec. Zdeslav se začal psát jako pán ze Sternberga a stal se tak zakladatelem rodu Sternbergů, který dodnes vlastní starší z hradů, jež dostal přídomek „Český“.

Společné dějiny obou hradů se rozešly ještě ve středověku. Zatím-

co Český Šternberk drželi Sternbergové téměř nepřetržitě a dodnes ho vlastní Zdeněk Sternberg, na Šternberku se vystřídalo mnoho rodin, než ho kolem roku 1700 koupili Liechtensteinové, kteří byli jeho majiteli až do konce druhé světové války. Dnes je Státní hrad Šternberk ve správě Národního památkového ústavu. Přesto je toto „příbuzenství“ mezi našimi památkami unikátní.

Správy obou hradů chtějí návštěvníky naučit, že Šternberky jsou opravdu dva, mají bohatou historii a zájemcům o památky mají co nabídnout. Rozhodly se proto blíže spolupracovat a pozvaly turisty k návštěvě obou historických sídel. Pro ty, kteří letos

navštíví jak Šternberk, tak Český Šternberk a své vstupenky odevzdají na jedné z památek, či do konce roku 2015 zašlou na adresu jednoho z hradů, budou moci soutěžit o zajímavé ceny. Jako další bonus získají návštěvníci hradu Šternberk, kteří se na pokladně prokáží letošní vstupenkou z Českého Šternberka, slevu na vstupném 30 Kč na Malý a 40 Kč na Velký okruh. Naopak návštěvníci, kteří nejprve zavítají na Šternberk a uschovali si vstupenku, mohou na hradě Český Šternberk zdarma zhlédnout sezonní výstavu Turistických známek.

V Hradištku bude nový depozitář pro 100 milionů metrů filmu

Národní filmový archiv (NFA) začal stavět v Hradištku nový archiv. Idea stavby se zrodila už v roce 1975, základní kámen byl však položen až o 40 let později. Investice je financována z programu Péče o národní kulturní poklad. Budova bude stát na parcele stávajících depozitářů NFA, stavět se začala letos v březnu a hotova by měla být do 11 měsíců.

„Filmový materiál je prokazatelně nejspolehlivějším nosičem pro pohyblivé obrazy, a proto NFA mnoho let usiloval o vybudování depozitáře, který zajistí dlouhodobé uchování našeho filmového dědictví. Nový depozitář bude splňovat nejpřísnější standardy péče a my se díky němu dostáváme na úroveň nejúspěšnějších filmových archivů v Evropě,“ říká generální ředitel NFA Michal Bregant. Nový depozitář na 1 820 m² zastavěné plochy a 21 500 m³ obestavěného prostoru pojme až 100 miliónů metrů filmu a bude stát 116,5 milionu korun.

Filmový materiál je nutné chránit před vlivy prostředí, čemuž bude odpovídat řešení

nové budovy. Před stěhováním do novostavby projde každý film aklimatizační komorou, ve které stráví 24 hodin, stěhování proto potrvá zhruba 10 let.

Národní filmový archiv patří k nejstarším a nejdůležitějším filmovým

archivům na světě, čemuž odpovídá i rozsah, velikost a význam jeho sbírek a fondů. Depozitář soudobé dokumentace obsahuje dokumenty klíčové pro poznání dějin propagace tuzemské kinematografie. Depozitář velkoplošných plakátů uchová na 1 500 cených tisků ve specializovaném závěsném zařízení, kde budou navinuty na nekyselých tubusech o průměru 30 cm. Specifického úložného systému se dočkají i velmi vzácné skleněné fotografické negativy, které zachycují portréty filmových osobností, záběry z natáčení nebo reklamy na filmy dříve promítané v kinech před samotným představením.

V systému pojízdných regálů, které umožní efektivní využití prostoru, budou uloženy především nehořlavé barevné materiály. Jedná se o veškerou barevnou produkci československé a české kinematografie na nehořlavém filmu, tedy od padesátých let do současnosti, ale také zabezpečovací materiály ke starším filmům, které NFA překopíroval z nitrátových na nehořlavé materiály. Mezi ty

patří mezi jinými například filmy Hermíny Týrlové, Jiřího Trnky nebo Karla Zemana. Do nového depozitáře se přestěhují i některé cenné černobílé filmy, jako třeba kolekce Jana Kříženeckého, průkopníka české kinematografie z přelomu 19. a 20. století, první vědecké filmy, sbírky české avantgardy (např. filmy Alexandra Hackenschmieda) a dokumentů a reklam firmy Baťa nebo kolekce filmů Jiřího Hanzelky a Miroslava Zikmunda. Uložena zde bude i národní kulturní památka, záznam procesu s Miladou Horákovou.

NFA patří k deseti nejstarším a největším filmovým archivům na světě. Byl založen roku 1943 a již v roce 1946 se stal členem Mezinárodní federace filmových archivů – FIAF. V České republice se NFA řadí k nejvýznamnějším pamětovým institucím; vedle plnění archivní role hospodář s českými filmy a zabývá se vědeckou a publikační činností, prezentací filmového dědictví a podporou současné české kinematografie.

V současné době NFA pečuje o více než 150 milionů metrů filmu, 600 tisíc fotografií, 30 tisíc plakátů, 100 tisíc propagačních materiálů. Archivní fondy a sbírky a filmová knihovna slouží odborné veřejnosti k vědeckému bádání, ale jsou zdrojem informací a materiálů i pro současnou audiovizuální produkci. NFA v letech 1965–2008 kopírováním zabezpečil téměř 24 miliónů metrů filmu na prudce hořlavém podkladu.

Aleš Ruml,
ředitel sekce vnějších vztahů NFA

Město Votice oznamuje zahájení projektu „Multifunkční centrum Votice“

V rámci projektu podpořeného z Regionálního operačního programu ROP NUTS II Střední Čechy bude kompletně zrekonstruována budova bývalého kina ve Voticích. Multifunkční centrum bude sloužit jako zázemí pro pořádání nejrůznějších akcí pro obyvatele města ale i celého spádového regionu. V rámci budovy bude obnoven sál s kapacitou 144 návštěvníků se sklopeným hledištěm, budova bude přistavena o klubovnu pro místní spolky, do objektu bude zajištěn bezbariérový přístup. V těsné blízkosti centra vznikne veřejně přístupné hřiště s posilovacími stroji, které podpoří mezigenerační setkávání. Kromě návštěvníků akcí je bude moci využívat široká veřejnost a děti a mládež ze sousedního nízkoprahového centra Česká Sibiř.

Hlavním projektantem multifunkčního centra je Ing. Martin Adam. Stavební část projektu bude provádět firma Památky Tábor, s.r.o. Příslibená dotace činí 7,2 milionu Kč. Celkové náklady akce dosahují 9,5 milionu Kč. Stavební práce byly zahájeny v jarních měsících a dokončeny budou v průběhu letních měsíců. Na podzim letošního roku je plánováno slavnostní otevření budovy.

Náplň objektu bude mimo jiné zajišťovat Městské kulturní centrum Votice, které své akce v současné době pořádá v nevyhovujících prostorech, například divadelní představení v místní sokolovně. V nových prostorech centra budou pořádány divadla pro děti a dospělé, vzdělávací akce, rukodělné aktivity, výstavy, výroční zasedání spolků, jednání

zastupitelstva města, spolková činnost, tematické přednášky, akademie dětí apod.

Lucie Krubnerová